

Warszawa, 23 lutego 2017 r.

Stanowisko

Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu

Krajowej Rady Radców Prawnych

1. Przedmiot sprawy.

W dniu 19 stycznia 2017 r. do Komisji Etyki i Wykonywania Zawodu Krajowej Rady Radców Prawnych (**dalej: Komisja**) skierowane zostało przez spółkę prawa handlowego pytanie w sprawie możliwości ujawnienia przez radcę prawnego, w trakcie procesu, w ramach którego radca prawni dochodzi roszczeń o zapłatę wynagrodzenia za wykonaną usługę, szczegółów prowadzonych spraw.

2. Zagadnienie podlegające rozstrzygnięciu.

Jak wynika z treści pisma inicjującego przedstawienie poniższego stanowiska Komisji, radca prawni wszczął postępowanie sądowe, w ramach którego dochodzi wynagrodzenia od podmiotu na rzecz którego świadczył pomoc prawną. W ocenie pytającego dochodzone roszczenie jest niezależne, natomiast radca prawni w toku sprawy ujawnia szczegóły prowadzonych spraw. Pytający powziął wątpliwość, czy tego rodzaju zachowanie nie stanowi naruszenia dyscyplinarnego (czy nie jest ujawnieniem tajemnicy zawodowej).

3. Źródła prawa i materiały wykorzystane do zajęcia stanowiska.

Dla przedstawienia stanowiska w sprawie, oparto się na następujących przepisach prawa:

- 1) Ustawa z dnia 6 lipca 1987r. o radcach prawnych (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 233 ze zm.) – art. 3 ust. 3,
- 2) Kodeks Etyki Radcy Prawnego - Uchwała Nr 3/2014 NKZRP z dn. 22.11.2014 r. (art. 15 oraz art. 16)

Dla ustalenia stanu faktycznego wykorzystano zapytanie z dnia 19 stycznia 2017 r., powołane na wstępie niniejszego stanowiska.

4. Analiza zagadnienia

Jak stanowi art. 3 ust. 3 ustawy o radcach prawnych - radca prawni jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystko, o czym dowiedział się w związku z udzieleniem pomocy prawnej.

W Kodeksie Etyki Radcy Prawnego, w art. 9 przewidziano natomiast, iż dochowanie tajemnicy zawodowej jest prawem i obowiązkiem radcy prawnego. Stanowi podstawę zaufania klienta i jest gwarancją praw i wolności. Uszczegółwienie obowiązku dochowania tajemnicy zawodowej zawarte zostało w art. 15 ust. 1 - 3 w/w Kodeksu. Przepis ten przewiduje, iż radca prawni jest obowiązany zachować w tajemnicy wszystkie informacje dotyczące klienta i jego spraw, ujawnione radcy prawnemu przez klienta bądź uzyskane w inny sposób w związku z wykonywaniem przez niego jakichkolwiek czynności zawodowych, niezależnie od źródła tych informacji oraz formy i sposobu ich utrwalenia (tajemnica zawodowa). Tajemnica zawodowa obejmuje również wszelkie tworzony przez radcę prawnego dokumenty oraz korespondencję radcy prawnego z klientem i osobami

uczestniczącymi w prowadzeniu sprawy – powstałe dla celów związanych ze świadczeniem pomocy prawnej. Tajemnicą zawodową objęte są także informacje ujawnione radcy prawnemu przed podjęciem przez niego czynności zawodowych, jeżeli z okoliczności sprawy wynika, że ujawnienie nastąpiło dla potrzeb świadczenia pomocy prawnej i uzasadnione było oczekiwaniami, że radca prawni będzie ją świadczył.

Kodeks Etyki nie odnosi się wprost do kwestii zachowania tajemnicy zawodowej w sytuacji wszczęcia przez radcę prawnego postępowania, którego przedmiot dotyczy sporu związanego ze świadczoną pomocą prawną (w tym zwłaszcza sporu o zapłatę wynagrodzenia). Art. 16 Kodeksu etyki przewiduje jednak zakaz wykorzystywania przez radcę prawnego informacji i dokumentów objętych tajemnicą zawodową również „w interesie własnym”.

Należy mieć jednocześnie na uwadze, iż tajemnica zawodowa prawnego nie obejmuje tego rodzaju danych, które zgodnie z wymogami przepisów prawa należy umieszczać na dokumentach finansowych dla celów rozliczeniowych lub podatkowych (faktury, rachunki itp.). Tajemnicą zawodową nie są w związku z tym objęte w szczególności dane identyfikujące klienta i ogólna informacja o rodzaju wykonanej przez radcę prawnego usługi, tj. dane niezbędne do ustalenia podstawy opodatkowania, powstania obowiązku podatkowego, ustalenia stawki podatku albo innego elementu konstrukcyjnego podatku.

5. Podsumowanie

Jakkolwiek radca prawni ma możliwość dochodzenia przed sądem przeciwko swojemu klientowi roszczeń o wynagrodzenie za udzieloną pomoc prawną, w trakcie prowadzonego w tym przedmiocie postępowania radca prawni nie może ujawniać informacji objętych tajemnicą zawodową. Ujawnienie przez radcę prawnego, w toku wszczętego procesu sądowego, okoliczności objętych tajemnicą zawodową może zostać uznane za postępowanie sprzeczne z prawem oraz z zasadami etyki, a tym samym stanowić podstawę pojęcia naruszenia dyscyplinarnego do odpowiedzialności dyscyplinarnej.

Naruszenia tajemnicy zawodowej nie stanowi natomiast powoływanie się przez radcę prawnego w toku prowadzonego procesu na sam fakt udzielenia pomocy prawnej konkretnemu podmiotowi oraz wskazywanie na wykonanie na rzecz danego podmiotu konkretnej usługi. W celu dochodzenia roszczeń o zapłatę przeciwko swojemu klientowi radca prawni może bowiem wykorzystywać wystawianie przez siebie dokumenty finansowe (faktury, rachunki itp.) oraz ujawniać informacje objęte tego rodzaju dokumentacją.

Opracował:

r. pr. Tomasz Korpusiński

Przewodniczący Komisji
Etyki i Wykonywania Zawodu
Krajowej Rady Radców Prawnych
r. pr. Ryszard Wójcicki